

УДК 811.112.2-42

МОВНА ГРА В КОНТЕКСТІ СІМЕЙНОЇ МОВЛЕННЕВОЇ ПОВЕДІНКИ

Ірина ОСОВСЬКА (Чернівці, Україна)

У статті розглядаються особливості мовної гри як механізму лінгвальної об'єктивації когнітивного простору німецького сімейного дискурсу.

Ключові слова: сімейний дискурс, мовна гра, когнітивний простір, семіотичний простір, фамільлект, мовний символ.

The article deals with the peculiarities of language game as a mechanism of lingual objectivization of cognitive space of the German family discourse.

Key words: family discourse, language game, cognitive space, semioticspace, familylect, languagesymbol.

Актуальність досліджень національно-культурної специфіки картини світу на сьогодні не викликає сумніву, оскільки вони реалізують загальнонаукову тенденцію вміщення культури в основу теоретичних структур, дозволяючи розглядати інтерактивні процеси взаємодії мови й культури з позицій експлікації когнітивних процедур у продуктах комунікативної діяльності – дискурсах, типи яких виступають комунікативно-прагматичними зразками мовленнєвої діяльності в певній соціальній сфері.

Усі члени суспільства об'єднані певними стосунками і зв'язками, найбільш постійними з яких є сімейні – ті, в яких починає реалізовуватись суспільний інстинкт людини. В кожній родині панує своя атмосфера, однак загалом функції сім'ї стандартні – народження і виховання дітей, турбота про найближчих. Сім'я як один із еталонних елементів середовища, що в результаті культурно-історичного розвитку отримали найбільше смислове і емоційне навантаження, перетворилась на один із символів людської свідомості.

Дискурс як основна сфера актуалізації комунікативної особистості, ключова категорія буття людини, що вміщує її соціально-когнітивну практику в контекст культури, відображає всі аспекти людської діяльності і буття загалом. Виокремлення у множині визначень феномену дискурсу його усвідомлення як дискурсивної практики спільноти і *типологізація цієї* галузі дискурсивної діяльності на основі певних диференційних критеріїв дозволяють вважати сімейний дискурс (СД) загалом різновидом, виокремленим у масиві етноспецифічної дискурсивної діяльності за ознакою соціальної сфери функціонування – сім'ї. Сучасний німецький СД постає інтерактивною мисленнєво-мовленнєвою діяльністю членів сім'ї як малої групи німецького етнокультурного соціуму, що здійснюється задля забезпечення повсякденної приватної життєдіяльності індивідів через виконання практичних завдань в суспільному репродуктивному процесі [13].

Природа СД орієнтує на його дослідження за планом евристично значимого адекватного опису. Основні параметри сімейної комунікації (ментальний, вербалізаційний, комунікативний) визначають призми, що спрямовуються на аспекти її дослідження – когнітивну, лексико-семантичну, прагматичну. Перша дала змогу стверджувати, що когнітивна структура ментального кореляту концептопростору сімейних стосунків організована у вигляді концептосистеми з дискурсотвірних для кожного типу і виду СД концептів-автохтонів [там само]. Друга демонструє лінгвальні характеристики німецького СД в ролі його інтеграційних механізмів. Третя репрезентує потенційні можливості ситуативно-релевантних чинників в процесі реалізації певних тактико-стратегічних конфігурацій. Зазначені етапи є сегментами глобального алгоритму холістичного аналізу будь-якої дискурсивної практики, що дозволить виявити принципи організації ментальних основ і проаналізувати як мовні засоби її інтегративності, так і здатність, інкорпоруючи множину різнорівневих елементів, вирішувати множину комунікативно й соціально значущих цілей.

Метою даного дослідження є репрезентація одного з механізмів вербальної об'єктивації сімейного колективного простору – мовної гри. Предметом дослідження є сучасний німецький СД, об'єктом – прояви мовної гри в сімейній дискурсивній практиці. Матеріалом дослідження слугували сучасні літературні джерела, фільми та сценарії, результати анкетування німецькомовних інформантів.

Оскільки мозок „розмовляє” з людиною не мовою хімічних реакцій, а саме вербально, організаційні процеси дискурсу включають взаємодію як функціонально-сміслових компонентів, так і форм їх мовного вираження. Обидва аспекти тісно переплетені й нероздільні: лексико-граматична організація дискурсу зумовлена його смисловою структурою.

Концептуалізація певної картини світу відбувається через накладання когнітивних і семіотичних процесів. Мовні знаки фіксують концепти, що, маркуючи точки перетину семіосфери, лінгвокультури і мовної особистості, „дає (їй) можливість маніпулювати як вербальними знаками, так і позначеними концептами” [9, с. 172]. Семіотичний простір СД включає наповнені особливим змістом вербальні

(лексичні номінатори осіб, предметів і подій, прецедентні висловлення, тексти, жанри) та невербальні знаки (поцілунки, обійми, обручки, вензелі, фотографії, родинні мастки, спадкові артефакти), в яких реалізуються уявлення про типові моделі поведінки в сімейній сфері. Ці знаки складають особливу категорію для кожної людини та входять до ядра свідомості як символи.

Вербальні особливості сімейного спілкування умовно позначаємо фамільелектом. Цей феномен не отримав статусу терміну та відомий в сучасній лінгвістичній літературі як „сімейна мова”, „сімейно-побутове спілкування”, „домашня фразеологія”, „сімейний діалект”, „сімейні номінації”, „сімейне спілкування”, „сімейне мовлення”, „сімейний лексикон”, „ойколект” [2; 7 та ін.]. Під фамільелектом розуміємо сукупність формальних і стилістичних особливостей, узуальних у межах конкретної родини. Ядро фамільелекту формує сімейний лексикон – внутрісімейні номінації, сімейні жаргонізми, просторіччя, діалектизми, сексуальні номінації, які можуть характеризуватися певним категоріальним статусом. Вважаємо, що специфіку сімейного лексикону уможлиблює, насамперед, символічність елементів мовної системи.

Символічне пізнання як різновид пізнання інтелектуального, такого, що протистоїть [11, с. 274–357] або є видом інтуїтивного [8, с. 277], є одночасно й пізнанням дискурсивним, що має справу з символізованими ідеями. Іншими словами, дискурсивне мислення оперує символами. Сімейна ж комунікація як дискурсивна практика, яка передбачає спілкування між членами родини на основі стереотипно заданої моделі бачення світу, зумовлює арсенал соціальних символів – певних одиниць, головна функція яких полягає в організації досвіду, а вживання забезпечує групову ідентичність. „Замість сили інстинкту, що утискує індивідуальність, суспільство отримало вплив символів, які одночасно зберігають і загальне, і індивідуальну точку зору” [17, с. 49].

У побутовій, на відміну від раціональної, свідомості дорослого та у свідомості дитини домінує символ [3 та ін.]. Дитина, що мислить комплексами, та дорослий, що мислить поняттями, досягають взаєморозуміння в СД, оскільки їх мислення „фактично зустрічається в комплексах-поняттях, що збігаються” [5, с. 273], тобто є, насамперед, символічним, комплексним. Перші позначення у свідомості дитини як суб’єктні немовленнєві символи з’являються в результаті інтеріоризації наслідування і є суб’єктивними позначеннями, наповненими особистісним змістом та певною подібністю з об’єктами заміщення [14]. Розвиваючи символічну діяльність у грі, дитина маніпулює предметами-замінниками та імітує через уявні дії дії уявної особи.

Сімейні образи як архетипні, культурно соціалізовані символи [1], з одного боку, є „посланцями” давніх епох, а з іншого, корелюючи із сучасним культурним контекстом, трансформуються під його впливом [12, с. 221]. Позначаючи ядро лексичної системи як „внутрішній лексикон / словник”, „архетип”, „первинний символ”, „першообраз”, „прафеномен”, науковці прагнули вказати на деякі центральні структури нашої свідомості, відображені в мові [4; 6 та ін.]. У цей ряд первинних сутностей людства включені й основні дискурсотвірні доміанти СД (мати, батько, брат, сестра, дружина, чоловік), вихідною інтегруючою характеристикою яких є символічність смислів. Знаковою ж репрезентацією символічних смислів сімейного простору є як множина специфічних різнорівневих номінацій, так і характерних для спілкування кожної окремої родини мовних прийомів – звуконаслідування, мовної гри, прецедентних висловлень, текстів, ситуацій, що є знаками особливої природи як за словотвірною та семантичною нестандартністю, мотивованістю та інколи непередбачуваністю значення, так і за експресивним навантаженням та екстралінгвальною детермінованістю. Вони є як первинними, інстинктивно зумовленими (основні номінації членів родини), так і вторинними, соціально модифікованими (димінутиви, авторські номінації, прецедентні сімейні висловлення та ситуації) символами, опорними елементами, тією „серцевиною”, що об’єднує картину світу членів сім’ї. Сімейний лексикон постає набором вторинних символів, створених сім’єю та пов’язаних із емоційними ритуалами. Наявність могутнього оцінного та ціннісного компонентів у структурі СД і змісті дискурсотвірних концептів дає підстави стверджувати глобальну символічність номінативних одиниць, що їх позначають, у мові сучасної німецької сім’ї. Ця символічність притаманна лише найбільш значущим для індивіда культурним фактам ціннісного характеру [10, с. 21].

Ситуативною або ж інгерентною для конкретної сім’ї специфікою німецького СД часто виступає позитивно спрямована психологічна настанова мовця з елементами мовної гри, що є фактично набором метасеміотичних прийомів, „заснованих на знанні системи одиниць мови, норми їх використання і способів творчої інтерпретації цих одиниць” [15, с. 13].

Мовна гра активує когнітивні здібності адресата стосовно певних висловлень чи частин тексту. Як мотиваційний стимул і спосіб актуалізації мовного потенціалу гра дозволяє встановити мотиваційні передумови певного вживання, виявляючи основні ознаки взаємодії знака та значення, де на передній

план виходить асиметрія знака. Саме „хиткість рівноваги”, здатність знака до вираження мета-змістів, „ковзання” від центральної позиції в область периферії дозволяють здійснювати специфічні операції над знаннями, смислові трансформації, що зумовлюють створення ігрової (людичної) ситуації [16, с. 13–14].

Мовні ігри належать до особливої мовної поведінки [15; 16 та ін.] і втілюються у висловленнях, в яких мова відхиляється від звичайної мети бути засобом комунікації й отримує більші потужності для експресивізації та естетизації.

Пояснення схильності комунікантів до мовної гри в МД слід шукати в суті гри, історично давнішої за людство (пор. шлюбні ігри тварин) [18, с. 9–10]. Гра і спарювання біологічно невіддільні, оскільки гра є частиною сексуальності. Очевидно, в контексті гри людиною були створені лише власні правила.

Специфічний мовний код, що виникає у стосунках пари, а потім трансформується на спілкування з нащадками, позначене зростанням потреби в спонтанній, навіть безцільній, комунікації, створює рамки для ігрового експериментування. Закохані поводяться як діти, а емоційний фон сприяє створенню символічного світу відомих речей, які слід по-новому номінувати.

Проявами мовної гри можна вважати морфологічні варіанти (*Hops* замість *Obst*, *Bärens* замість *Bären*), синтаксичні або синтактико-семантичні відхилення (*Obich noch wen trinke? Hast du schwedischen Geldes?*), невірну валентність (*Finnstедie Gegend hier?* – класична граматики вимагає вживання після *finden* в значенні *halten für* та прямого додатка прикметника чи прислівника), недотримання семантичної конгруентності – правил для логічної побудови словосполучення (*Gehmal Wasser braten*) чи „занадто вільні” метафори (*Die Buillonsiehtaus wie Wasser in Halbtrauer*), використання (афіксально модифікованих) іншомовних слів і виразів (*treasureleg* замість *Schatzibein*, *Ihaveno zeit* замість *Ich habe keine Zeit*), стилістичні зсуви у бік ділового стилю (*Jetzt frisierereich mich und enngehe spaziers. Un du?/ Das überlasse du nur mir; es wird dir dann seine rzeit das Nötige mit geteilt werden*). Гра може бути представленою межах цілого діалогу (приклад з [19]):

- *Wölfchen, zieh ich nu das Grüne oder das Weiße an?*
- *Hm, welches möchtest du denn gerne anziehen?*
- *Das ... das weiß ich nicht. C'est pourquoi ich dich frage.*
- *So zieh denn das Weiße an.*
- *Schön. Was dieser Junge mich tyrannisiert, das ist nicht zu sagen. Haach.*
- *Bist du mein Ranxenknarrenbu?*
- *Nein, ich bin dein Knarrenranxenbu.*
- *Aber du hast gesagt, du bist mein Ranxenknarrenbu.*
- *Ich bin nicht dein Ranxenknarrenbu. Ich bin dein Knarrenranxenbu...*

Помітним є елемент певної аналогічної симетрії останнього діалогу з народними піснями (Trutzlieder), структурно побудованими за схемою „Ich hab dich nicht nötig. – Ich dich auch nicht. – Alsdu mich noch liebtest ... – Alsdu mich noch liebtest... – Jetzthabe ich eine andere ... – Jetzthabe ich einen anderen ... Aber vielleicht ...” [там само, с. 112].

У процесі інтелектуального розвитку дитини гра виявляє сенсомоторний, символічний, унормований і творчий рівні [14], причому найважливішим для знаково-символічної діяльності є другий, що здійснює перехід до інтелектуальної діяльності через появу спеціалізованих символів – знаків. Саме соціально значимі предмети та дії складають базу для розвитку символічної діяльності дитини, де через гру вона отримує можливість реалізовувати один зміст через інший.

Проявами гри є й дражнилки – популярний жанр дитячого фольклору, спрямований на висміювання та створення комічного ефекту за рахунок невігідної презентації особи через підбір максимально точної та одночасно образливої рими до метричного імені: *Dorothee, Dorothee, wennichso einRindviehsehDenkichandich, meineDorothee!*; *UseBilse, niemandwillse. Kam der Koch, nahm sie doch, steckt sie in das Ofenloch; Marianne Kaffeekanne, sitzt in einer Badewanne. Badewanne kracht, Marianne lacht*. Соціальна функція дражнілок полягає у можливості розрядити напруження звільнитися від агресії в групі. Об'єкт насмішки вчиться вірно реагувати на неї, поступово готуючись до складного та інколи жорстокого зовнішнього світу.

Нашадки зазвичай переймають з мовлення батьків основні прийоми своєрідності системи номінацій за принципом мовної гри, починаючи утворювати нові слова за вже відомими моделями (*Auf Video sehen! Tschussikovski! Bis baldrian! Hallöchen, Popochen! Hier Hollywood, wer dort? Ich bedankemich herz rechtlich; – Gut Ruht! – Bis denn, Sven. – Bis später, Peter; – Schanke don. – Schonen Schrank; Zahlmaid!*).

Більшість ігор містить змагальний елемент. Так, у наведеному респондентом описі сімейної гри вказуються не лише її правила, але й умова виграшу: *Wir spielen stets auf ein und zwanzig Punkte, wie beim Pingpong, danne in neues Spiel: „ein Saumpfad zwischen Felsen hinauf, steinig, staubig, daher im Mondlicht*

weiß wie Gips. – Wie Schnee. –... Das Wiehern eines Esels in der Nacht. – Wie der erste Versuch auf einem Celle. – Wie eine ungeschmierte Bremse... Die weißen Hütten. – Wie wenn man eine Dose mit Würfelzucker ausgeleert hat...”

Гра в німецькому СД реалізується як комплексна ментально-лінгвальна сутність, в результаті чого текст, створений на її основі, у змозі відтворити найнеймовірніші та непередбачувані асоціації, на відміну від властивих буттєвій свідомості інформаційних структур базового рівня концептуалізації.

Створені грою можливості для мовних знаків наптовхуються на спротив узусу. Тому ці ментальні конструкції втілюється, насамперед, у знакових структурах з відсутністю референції, вузькою мотивованістю, реальність існування яких забезпечується на рівні процесу та обмежена існуванням у системі мови:

*Hey Sony, Sony, Sony, mini Sony!
ich bin so bliblabala, so oingboing guli,
so ritschrätschtätsch verliebt i Dich!
Mini müädi Konzentrationsbereitschaft isch
unternull, d' Fähigkeit, bi irgendwelchä irdischä
Müässigkeitä z'stickä, isch mir abhandä
cho. Waumiau.
Min Chopfbrummt, min Körper summt
mis Herz brännt heiss und hell
NUR FÜR DICH*

Представлений уривок листа закоханої пари демонструє один із ігрових способів мовного інсценування кохання та пристрасті – використання „дитячої мови”, серйозність і однозначність якої, а тому й виразність та універсальність мовного освічення, протиставляються компонентам легкості і гри в ономапоетиці та ідіолекті дорослих. Асемантичні мовні форми демонструють емоційну близькість і пояснюються, очевидно, не униканням мовної коректності, а прагненням розмежувати почуття і мовну форму.

Активовані грою функціонально-метасеміотичні можливості мовних одиниць демонструють множини потенцій мовного знака у представленні безмежності смислових трансформацій. Інспірований знаком процес породження смислу в більшості випадків все ж пов'язаний із семантикою мовних одиниць і, як правило, може бути встановленим у процесі цього аналізу насамперед на морфологічному (звуконаслідувальні асоціації), синтаксичному та лексичному (лексика з інгерентно наявними у внутрішній формі експресивно-оцінними значеннями) рівнях.

Загалом можна вважати частотність вкраплень мовної гри свідченням здорового сімейного мікроклімата. Сімейні джерела щоденно поповнюють фамільелект у процесі спільного побуту, дитячого мовлення, спираючись на експресивно марковані події, обмовки, описки члена сім'ї.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що сімейні стосунки, закарбовані у свідомості специфічним колективним когнітивним простором, на рівні лексики виражаються приватним кодом – своєрідною системою засобів, які не лише символізують інклюзивність, приналежність до групи, але й, впливаючи на емоційну сферу, уможливають розуміння емоційного стану адресанта. Значущим маркером сімейної ідентичності є прийоми мовної гри, що, активуючи спільно створений сім'єю уривок світу, існуючий навіть не в об'єктивній, а в груповій реальності, прецедентно функціонують у сімейному комунікативному просторі в незмінному або модифікованому вигляді.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Ассаджиоли Р. Психосинтез : Изложение принципов и руководство по технике / Р. Ассаджиоли. – М. : REFL-book, 1994. – 314 с.
2. Байкулова А. Н. Речевое общение в семье : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Байкулова Алла Николаевна. – Саратов : Саратовский госуниверситет, 2006. – 290 с.
3. Барляева Е. А. Символы сознания в структурах языка / Е. А. Барляева. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ, 2010. – 264 с.
4. Вежбицкая А. Из книги „Семантические примитивы”. Введение / А. Вежбицкая // Семиотика / [под ред. Ю. С. Степанова]. – М., 1983. – С. 225–252.
5. Выготский Л. С. Мышление и речь / Л. С. Выготский. – М. : Лабиринт, 2007. – 352 с.
6. Залевская А. А. О комплексном подходе к исследованию закономерностей функционирования языкового механизма человека / А. А. Залевская // Психологические исследования в области лексики и фонетики. – Калинин, 1981. – С. 28–44.
7. Занадворова А. В. Прозвище и обращение в семейном речевом общении / А. В. Занадворова // Русский язык сегодня. – М. : Азбуковник, 2001. – С. 260–267.
8. Кант И. Критика способности суждения / И. Кант. – СПб. : Наука, 2006. – 512 с.
9. Колесник О. С. Міфологічний простір крізь призму мови та культури : [монографія] / О. С. Колесник. – Чернівці : РВВ ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2011. – 312 с.

10. Красавский Н. А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах : [монография] / Н. А. Красавский. – М. : Гнозис, 2008. – 374 с.
11. Лейбниц Г. В. Сочинения : в 4 т. / Г. В. Лейбниц. – М. : Мысль, 1983. – Т. 2. – 686 с.
12. Лотман Ю. М. Семиосфера / Ю. М. Лотман. – СПб. : Искусство – СПб., 2004. – 704 с.
13. Осовська І. М. Сучасний німецькомовний сімейний дискурс : ментальний і вербальний ресурс : [монографія] / І. М. Осовська. – Чернівці : Видавничий дім „Родовід”, 2013. – 404 с.
14. Пиаже Ж. Теория Пиаже / Ж. Пиаже // История зарубежной психологии. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1986. – С. 232–293.
15. Санников В. З. Русский язык в зеркале языковой игры / В. З. Санников. – М. : Языки русской культуры, 1999. – 541 с.
16. Сніховська І. Е. Механізми, засоби та прийоми мовної гри в сучасній англійській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступен. канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови” / І. Е. Сніховська. – Запоріжжя, 2005. – 18 с.
17. Уайтхед А. Н. Символизм, его смысл и воздействие / А. Н. Уайтхед. – Томск : Водолей, 1999. – 64 с.
18. Хейзинга Й. *Homo Ludens* = Человек играющий / Й. Хейзинга. – М. : Прогресс, 1992. – 464 с.
19. Leisi E. *PaarundSprache* / E. Leisi. – 3. Auflage. – Quelle&MeyerHedelberg–Wiesbaden, 1990. – 167 S.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ірина Осовська – доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри германського, загального і порівняльного мовознавства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Наукові інтереси: дискурсологія, когнітивістика, концептологія, прагмалінгвістика.

УДК811.111'367

СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ЦІЛЬОВОЇ СПРЯМОВАНОСТІ АДРЕСАНТА В ЖІНОЧІЙ ПОЛІТИЧНІЙ РИТОРИЦІ (НА МАТЕРІАЛАХ ВИСТУПІВ АНГЛОМОВНИХ ЖІНОК-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРІВ)

Віра ВЕЛИКОРОДА, Ольга ДУБАС (Івано-Франківськ, Україна)

У статті розглядаються основні синтаксичні засоби вираження інтенції адресанта в жіночому політичному дискурсі. Матеріалом для дослідження стали 11 промов англомовних жінок-прем'єр-міністрів: Беназір Бхутто, Кім Кемпбел, Чандрікі Бандаранаїке, Джанет Джаган, Гро Гарлем Брундтланд, Індіри Ганді та Голди Меір. Результати роботи підтверджуються контекстуальними прикладами та кількісними даними.

Ключові слова: жіночий політичний дискурс, комунікативна інтенція, синтаксичні засоби, модальні конструкції, умовні речення, спонукальні речення, риторичні запитання.

The article deals with major syntactic means of expressing the speaker's intentions in female political discourse. The research has been done on the basis of 11 speeches delivered by the English-speaking female prime-ministers: Benazir Bhutto, Kim Campbell, Chandrika Bandaranaike, Janet Jagan, Gro Harlem Brundtland, Indira Gandhi and Golda Meir. The results of the investigation are verified by contextual examples and quantitative data.

Key words: female political discourse, communicative intention, syntactic means, modal structures, conditional sentences, imperative sentences, rhetorical questions.

Успішного політика завжди характеризує вміння донести до мас свої бажання та наміри таким чином, щоб вони стали бажаннями та намірами всього загалу. В основному мовленнєва поведінка кожного політичного діяча несе певний вплив на соціум і є інтенційно спрямованою.

Поняття інтенції, на думку дослідника Ф. Бацевича, являє собою «осмислений чи інтуїтивний намір адресанта, який визначає внутрішню програму мовлення і спосіб її втілення» [1: 234]. Політична інтенція є невід'ємним компонентом будь-якого окремо взятого мовленнєвого акту в політичному діалозі чи монолозі. У процесі вираження власних комунікативних намірів та цілей політик-адресант вдається до використання всіх можливих мовних прийомів.

Сучасна наука пропонує значну кількість праць, що стосуються дослідження поняття інтенції. Серед них можна виділити роботи Ф. Брентано, Е. Гуссерля, Дж. Остіна, Дж. Серля, Г. Грайса, Т. Ушакової, Н. Павлової, Л. Лінського, Ф. Бацевича, О. Олійника, О. Каменської тощо. Проте питання поняття інтенції у жіночому політичному дискурсі досі майже не розглядалося – це й зумовлює актуальність досліджуваної нами проблеми.

Надзвичайно важливе значення для успішної реалізації інтенцій політика-мовця мають синтаксичні засоби, що покликані зробити політичну комунікацію успішною на рівні синтаксичної організації. Ось чому ми вважаємо за потрібне дослідити політичні промови англомовних жінок-прем'єр-міністрів на наявність в них синтаксичних засобів вираження комунікативного наміру адресанта.

Основне завдання дослідження полягає у визначенні найпоширеніших засобів вираження цільової спрямованості політика-адресанта-жінки на синтаксичному рівні. Для проведеного аналізу нами було відібрано 11 промовангломовних жінок-прем'єр-міністрів: Беназір Бхутто, Кім